

‘Samen werken aan afvalwater’

Verdergaande samenwerking in de afvalwaterketen tussen gemeenten en waterschappen kan een potentiële kostenbesparing opleveren van € 380 miljoen per jaar in 2020. Ook de samenwerking in de afvalwaterketen tussen Waterschap Groot Salland en de inliggende gemeenten levert forse besparingen op.

LANDELIJK BESTUURSAKKOORD WATER

In april 2010 presenteerden de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) gezamenlijk de resultaten van een landelijk feitenonderzoek naar de kostenontwikkeling en besparingsmogelijkheden in de waterketen. In hun aanbevelingen richten de koepelorganisaties zich in eerste instantie op de afvalwaterketen: ‘De kosten van het beheer van de afvalwaterketen (riolering en afvalwaterzuivering) zullen de komende jaren stijgen van circa € 2,4 miljard per jaar in 2010 naar circa € 3 miljard per jaar in 2020. Verdergaande samenwerking in de afvalwaterketen tussen gemeenten en waterschappen kan een potentiële kostenbesparing opleveren van € 380 miljoen per jaar in 2020.’

De afspraken tussen VNG en UvW zijn verbreed tot de hele waterketen en hebben een stevige plek gekregen in het landelijke Bestuursakkoord Water, gete-

Op regionaal niveau werkt Waterschap Groot Salland al jarenlang samen met gemeenten, waardoor financieel flinke besparingen zijn behaald. Denk daarbij aan de (minder dure) uitbreiding van onder andere rioolwaterzuivering Zwolle, in plaats van de aanleg van dure bergbezinkbassins in de rioolstelsels.

Een symbolische start van GAWO: Samen aan de slag in de afvalwaterketen, van begin tot eind.

kend in mei 2011. De besparingen moeten op meerdere fronten worden bereikt: gemeenten 140 miljoen in het rioleringsbeheer; waterschappen 100 miljoen in het transport en zuiveringsbeheer; gemeenten en waterschappen 140 miljoen door samenwerking.

VANAF 1999

Al vanaf 1999 wordt er in het verzorgingsgebied van Waterschap Groot Salland constructief en tot volle tevredenheid van zowel gemeenten als waterschap samengewerkt in de afvalwaterketen. Daarbij zijn veel resultaten bereikt.

NIEUWE IMPULS

Mede naar aanleiding van het bestuursakkoord heeft de samenwerking in de regio West-Overijssel een nieuwe impuls gekregen. Onder de naam GAWO (Gezamenlijk Afvalwaterbeheer in West-Overijssel) is een samenwerkingstructuur opgezet. Een ambtelijk coördinatieteam met vertegenwoordigers van alle gemeenten en het waterschap (afdelingshoofden en managers) zorgt voor de coördinatie en afstemming. Een aantal werkgroepen is bezig met concrete producten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in twee processen: de goede dingen doen; en de dingen goed doen.

Jaarlijks vindt een bestuurlijke bijeenkomst plaats voor terugkoppeling naar de bestuurders (bestuurslid waterschap en wethouders van de gemeenten) en voor het vaststellen van de koers voor de komende jaren. De laatste bestuurlijke bijeenkomst was eind 2011. De bestuurders waren enthousiast over de bereikte resultaten en waren het eens over de noodzaak van een feitenonderzoek naar concrete kansen in de regio.

REGIONAAL FEITENONDERZOEK

Een werkgroep is in opdracht van het coördinatieteam en met ondersteuning van een bureau gestart met het uitvoeren van een regionaal feitenonderzoek. Het doel is in te schatten welke concrete resultaten in de regio haalbaar zijn door de samenwerking in de afvalwaterketen. Het feitenonderzoek moet het volgende opleveren:

- Inzicht in de autonome kostenstijging voor het rioleringsbeheer en het zuiveringsbeheer in de periode 2010-2020.
- Een concreet beeld van de besparingsmogelijkheden in de afvalwaterketen en de manier waarop die te bereiken zijn. Idem voor het verminderen van de kwetsbaarheid en het verhogen van de kwaliteit.
- Welke langetermijndeeën er zijn voor de afvalwaterketen op basis van vigerende plannen. Hoe kan samenwerking een bijdrage leveren aan verdere verduurzaming van en innovatie in de afvalwaterketen?
- De manier waarop de expertise van drinkwaterbedrijven zou kunnen worden benut om bovenstaande besparingen en verbeteringen te realiseren.
- Een bestuurlijke ambitiematrix met verschillende ambitieniveaus met bijbehorende baten (besparingen, kwaliteit, kwetsbaarheid, duurzaamheid/innovatie) en lasten (wat is er voor nodig om baten te realiseren).
- Een vergelijking tussen de resultaten van het landelijke feitenonderzoek en de uitkomsten van de regionale verkenning.

Op 27 juni 2012 worden de resultaten van het feitenonderzoek gepresenteerd tijdens een bestuurlijke bijeenkomst. Dan stellen de bestuurders de doelen en ambities voor de regio vast.

CONCRETE RESULTATEN GAWO

Er is al een aantal concrete producten van de GAWO-werkgroepen, zoals:

- Een eenduidige weergave van de belangrijkste systeemgegevens van de afvalwaterketen. Het product is al ingevuld voor één zuiveringskring en komt ter beschikking voor de overige gemeenten. Daarmee wordt het gegevensbeheer up-to-date gehouden. Een actueel en compleet gegevensbestand per zuiveringskring is onder andere van belang om integraal keuzes te kunnen maken bij bijvoorbeeld capaciteitsvraagstukken of calamiteiten.
- Er is een GAWO-discussiegroep aangemaakt op LinkedIn. Daarop kunnen de GAWO-deelnemers hun kennis delen en overdragen.
- Gezamenlijk is geld vrijgemaakt om regelmatig te communiceren over GAWO.
- Speciaal voor GAWO wordt via de website van het waterschap een ExtraNet aangemaakt, waar iedere GAWO-professional de GAWO-documenten kan raadplegen.
- Er is een format voor een Incidentenplan Afvalwaterketen opgesteld. De gemeenten zijn die nu aan het invullen. Het doel is om de gevolgen van incidenten en calamiteiten te beperken.

*Henk Drost, adviseur afvalwaterketen
Waterschap Groot Salland*